

מ"י 11356/10/20 - מדינת ישראל נגד אברהם ניסים חובב

בית משפט השלום בירושלים

מ"י 11356-10-20 מדינת ישראל נ' חובב

בפני כבוד השופט ביאלין אלעזר
המבקש מדינת ישראל
ע"י רס"ר חנניה מנולסון ועו"ד שרה הראל
נגד
המשיב אברהם ניסים חובב
ע"י ב"כ עו"ד יIRON קוסטליץ ועו"ד דניאל רוזנבלום

החלטה

הבקשות, השתלשלות דינונית וティיעוני הצדדים

1. לפני בקשה להערכת תנאי מגביר - הרחקה ממוקם עבודתו של המשיב במד"א- שהוטל על המשיב ביום שחררו ממעצר ב-90 ימים נוספים.
2. המשיב נעצר ביום 08.10.2020 בחשד לעבירות שוחד, מרמה והפרת אמוןיהם, קבלת דבר במרמה, גניבה, מעשה העlol להפיז מחללה, השמדת ראיות ושיבוש מהלכי משפט.
3. מעצרו של המשיב הוארך מעט לעת עד שביום 19.10.2020, שוחרר המשיב בתנאים. במועד האמור, הגישה היחידה החקירה בקשה לשחרור המשיב בתנאים שככלו מעצר בית למשך 10 ימים, הרחקה ממד"א למשך 60 ים ואיסור עיסוק בדיגימות קורונה למשך 180 ימים.
4. לאחר שנשמעו טיעוני הצדדים בעניין תנאי השחרור, הוריתי על שחרור המשיב, בין היתר, בתנאים הבאים:
 - א. הרחקה ממד"א למשך 45 ימים.
 - ב. איסור עיסוק במסגרת בדיקות קורונה למשך 90 ימים.
5. ביום 02.12.2020, הגישה היחידה החקירה בקשה להערכת תנאי הרחקה ממד"א למשך 90 ימים נוספים (להלן: "הבקשה המקורית"), אלא שבבקשה זו לא צוין מועד תום 45 הימים, לא צורפה לבקשה תגבות המשיב או ב"כ והיחידה החקירה לא ביקשה לקבוע מועד דין בבקשתה במעמד הצדדים לצורר הארכת התנאים.

6. בו ביום ניתנה החלטה המורה על קבלת תגובה המשיב ובאי כוחו. ביום 3.12.20 הגישה המבוקשת בקשה נוספת במסגרתה עתירה להורות על הרחקתו של המשיב ממד"א תוך שציינה כי ההחלטה מסתימית בו ביום וכי הבקשת המקורית בצוירוף ההחלטה לתגובה הווערו למשיב ולබאי כוחו אך לא התקבלה כל תגובה מצדם. נכון האמור, ביום 3.12.20 ניתנה על ידי החלטה המורה על המשך הרחקת המשיב ממד"א וזאת מצדם. שלא במעמד המשיב או ב"כ. ביום 3.12.20 התקבלה בקשה לעיון חוזר ותגובה מטעם ב"כ המשיב. במסגרת הבקשת עתרו ב"כ המשיב לביטול החלטה שלא ניתנה במעמד המשיב. לטענותם, בניגוד לנטען על ידי המבוקשת הבקשת המקורית והבקשת נוספת לTAGובת המשיב או ב"כ מבعد מועד.

7. בהחלטות שניתנו על ידי ביום 4.12.20 וביום 7.12.20 הוריתי על ביטול ההחלטה שניתנה שלא במעמד המשיב ועמדתי על הטעמים לכך באותו החלטות. המבוקשת הגישה בקשה לעיון חוזר (להלן: "בקשת לעיון חוזר") במסגרתה עתירה לקיום דין במעמד הצדדים אף שתנאי ההחלטה ממד"א פקע.

8. כפי שצוין לעיל, כבר ביום 3.12.20, הסתיימה תקופת ההחלטה ממד"א, והמשיב חזר למקום עבודתו.

9. חרף האמור המבוקשת עמדה על קיום הדיון בבקשת המקורית ובבקשת לעיון חוזר במעמד הצדדים.

10. בדיון שהתקיים לפני ביום 17.12.20, טענה המבוקשת כי יש להורות על הרחקתו של המשיב אף אם התנאי המגביל פקע והמשיב חזר למקום עבודתו במד"א. המבוקשת טוענת כי המשיב נמצא בראש הפירמידה בארגון, מד"א מחוז ירושלים. לטענת המבוקשת, העובדים והמתנדבים הכספיים למשיב סרים למרותו. מכאן, טוענת המבוקשת, כי קיים חשש לביצוע עבירות דומות אם המשיב לא יורחק ממד"א. בהקשר זה, הפנתה המבוקשת לפסיקה לפיה, לטעמה, ניתן לחדש תנאי מגביל שהסת内幕, כפי שניתן להורות על מעצרו של משיב שכבר שוחרר. המבוקשת טוענה עוד כי החקירה בעניינו של המשיב הסתיימה, והגישה לעיוני את כתבת החשדות שנשלחה זה מכבר לב"כ המשיב. באשר לקיומו של תנאי מגביל שעניינו איסור עסקוק בעניין בדיקות קורונה - טענה המבוקשת כי לא די בקיומו של תנאי מגביל זה. לטענתה, הבדיקה שנערכה בין הרחקת המשיב לבין איסור העסקוק ביום שחרורו התקבלה בתחילתה של חקירה, מה שאין כן כתעת.

11. מנגד, ב"כ המשיב טען, כתענת סף, כי לבית המשפט אין סמכות להאריך תנאי שכבר פקע או לקבוע תנאי חדש נוכחות הוראות החוק והפסיקה. לטענת ב"כ המשיב, עוד במועד שחרור המשיב ממעצר ביום 19.10.20, המבוקשת ערכה הבדיקה בין מועד חזרתו של המשיב למקום העבודה, לבין האיסור לעסוק בבדיקות קורונה. עוד ציין ב"כ המשיב, כי הבקשת לעיון חוזר שהגישה המבוקשת ביום 06.12.2020 לא מבססת כל עילה לעיון חוזר, משום שבבקשה לא פורטו הנסיבות המצדיקות הגשת בקשה לעיון חוזר בדמות שני נסיבות או הפתחות אחרות. ב"כ המשיב הוסיף וטען כי המשיב חזר למקום עבודתו וכי מקום העבודה נמצא בentifier ממתחמי בדיקות הקורונה במד"א. הגורמים המוסמכים במד"א הסכימו לקבל את המשיב בחזרה לעבודה תוך שנאסר על המשיב לעסוק בכל נושא הקשור בكورونا. בעניין זה, הפנה ב"כ המשיב למכتب של עו"ד שאול אברמוביץ', מנהל אגף ארגון ומנהל במד"א וכן למכتب שכותרטו "הגדרת תפקיד - סגן ומ"מ מנהל מרחב"- נושאים בהם יעסק המשיב במד"א.

12. לאחר שענייני בטיעוני הצדדים בכתוב, שמעתי טיעוניהם על פה וענייני בחומר הראיות (סומנו 9-1) הגעתו לכל מסקנה שאין להיעתר לבקשת המבוקשת ולהורות על הרחקת המשיב ממד"א, וזאת מן הטעמים הבאים.

13. ראשית, לטענת הסוף - האם מוסמך בית משפט להאריך תנאי מגביל שפקע; על שאלה זו חולשות הוראות סעיפים 57 ו-58 לחוק המעצרים הקובעים לאמור:

nocחות בעלי הדין (תיקון מס' 1)
תשנ"ז-1997

"57. (א) דין לפי סעיפים 43, 52, 53, 53 ו-58, יהיה בפני המשוחרר בעירובה או סניגורו, בפני עצור, ובפני טובע; ואולם מותר לדון בבקשת העצור שלא בפני טובע אם ניתנה לתובע הודעה על הדיון 24 שעות מראש; מותר לדון בבקשת טובע שלא בפני המשוחרר בעירובה אם הומצאה למשוחרר בעירובה הודעה על הדיון 48 שעות מראש.

(ב) הודעה על מועד הדיון ומקום תימסר למשוחרר בעירובה, לעצור, לסניגור אם יש להם סניגור, ולתובע.

(ג) לא ניתן לקיים דין בנוכחות העצור מפהט מצב בריאותו יחולו הוראות סעיף 16(2), בשינויים המחייבים.

12.5.1997 14.

15. תיקון מס' 1

16. ס"ח תשנ"ז מס' 1621 16.4.1997 עמ' 122 (ה"ח 2366)

17. הוספת סעיף 57

תיקון
העירובה
(תיקון מס'
1)
תשנ"ז-1997

58. (א) **העירובה ותנאי השחרור בעירובה יתבטלו אם לא יוגש כתוב אישום נגד החשוד תוך 180 ימים; ואולם בית המשפט רשאי, בתוך תקופת העירובה, להאריך אותה ואתה תנניה, לתקופה נוספת על 180 ימים, אם הוגשה בקשה באישור טובע.**

(ב) בית המשפט רשאי להורות על הארכת נספთ של העירובה ותנניה לתקופה שלא עולה על 90 ימים, אם הוגשה בקשה לכך באישור היועץ המשפטי לממשלה".

18. להבנתי, לשון הוראות הסעיפים אינה משתמשת לשני פנים. לבית המשפט סמכות להאריך תנאי שחרור מגביל אך ורק בתוך תקופת התנאי המגביל. פקע התנאי - לא ניתן עוד לחדרו. עניין זה קבע בית המשפט

העלון, כי הוראות חיקוק אלה טומנות בחובן הפטר "אוטומטי".vr נקבעבש"פ 01/962 יעקב ריבנובי
ב' מדינת ישראל, נה(3) 529 (2001):

"למעשה, נוסח הסעיף מדגיש כי מדובר בהארכת התנאים, ולא בחדשם, ולענין זה אף נקט החוקק כפל לשון. לא זו בלבד שהחוקק נקט את הביטוי "להאריך" את תקופת הערובה, והארכה היא תמיד, מעצם טיבה, בתוך תקופת התקופה של העניין נושא ההארכה, אלא אף נאמר במפורש כי הארכה זו תיעשה "בתוך תקופת הערובה".

19. קביעה זו חוזרת ונשניתה בבש"פ 4586/06 **ניסים חלידו ואח' ב' מדינת ישראל** (פורסם בנובמבר 2006), ואין לי אלא להביא הדברים בשם אומרים ובמלואם וזאת על מנת להבהיר לבקשת את הצורך להגיש בקשה ברורות ובעוד מועד.vr נקבע שם:

"החוקק קבע כי יש לנוהג משנה זהירות בהטלת מגבלות כלשהן על חשוד וזאת נוכחות של הערובות וה坦אים, הכוללים כאמור הగבלות משמעויות על החירות והקיין, וכן נוכחות בשלב המוקדמי בו מוטלות מגבלות אלו, עוד טרם שהחזרות גובשו לכלל כתבי אישום. לשם כך בתחום החוקק בזמן האפשרות להארכת תוקףם של ערובות ותנאים כאמור, וכן **התנה את סמכותו של בית המשפט להוראות על אותה הארכה בכך שהධין בעניין זה יתקיים במעמד החשוד ובתוך תקופת תוקףם המקורי של הערובה וה坦אים.** עמידה דוקנית על הוראות אלו כפושטן אינה מעוררת קושי מיוחד ועל כן, **יש לצפות כי המשيبة תקפיד להגיש את בקשה ההארכה מבועוד ממועד ובית המשפט מצידו מחויב לקבוע דין במעמד הצדדים מיד עם הגשתה, על מנת שניתן יהיה לקיים בתחום תקופת הערובה, כדרישת החוק.** עד כמה מהותי ועקרוני הוא התנאי הקבוע בסעיף 57 לחוק המעיצים בדבר קיומ הדין במעמד הצדדים, ניתן ללמדן מן הסדר המפורט הכלול בסעיף זה לגבי מצבים שונים שבהם מתעורר קושי למלא אחר אותו התנאי.vr קובע סעיף 57(א) לחוק המעיצים כי **משקיבל החשוד הודעה בדבר דין שיערך בבקשתה 48 שעות מראש, רשאי בית המשפט לעורר את הדין בהיעדרו, אם לא התיעצב.** הוראה זו נועדה למנוע מן החשוד את האפשרות לסכל, על דרך של הידרот מן הדין, את בירור הבקשה (ראו והשוו: בש"פ 7323/98 מדינת ישראל ב' רג'ואן, פ"ד נג(4), 126, 136-134 (1999); חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעיצים) (תיקון מס' 4, התש"ס-2000))" (ההדגשות שלי- ב.א.).

נוכחות האמור לעיל, מסקנתה היא שלא ניתן להאריך תנאי שפקע.

20. המבקשת הפניה בטיעוניה לבש"פ 6940/14 **ואיל אלמדיגם ב' מדינת ישראל** (פורסם בנובמבר 2014), אלא שאין בהחלטה זו כדי לשנות מאומה מן החלטות שנקבעו בעניין ריבנובי ובעניין חולידי שהוזכרו לעיל, בעניין הארכת תנאי שפקע. יתרה מזו, בעניין אלמדיגם מדובר בהחלטה שניתנה במעמד אחד 10 ימים לפני שפקע התנאי וערר העורר כנגד פקיעת התנאים הוגש בחלוף 10 ימים באופן שיש בו כדי לסכל את ההליך עצמו (ראו פיסקה 13(ב) להחלטה). אוסיף עוד, כי מיותר לציין שהבקשת לא הצבעה על הפרת תנאי שחרור או התפתחות חקירות שבאה לידי ביטוי ביצוע עבירות חדשות ונוספות מאז השחרור או התפתחות חקירות דרמטית במהלך התקופה האמורה,vr שתהיה הצדקה לדון בחירג שבחrieg

להטיל ערביות מחדש (ראו סיפה לפיסקה 4 בעניין ר宾וביץ - שאלת שנותרה בצריך עיון שם).

שנית, באשר להשתלשות העניינים שהביאה לביטול ההחלטה שניתנה שלא במעמד המשיב, דין האמת להיאמר: נכון האמור בסעיף 3 (הן לבקשתה מיום 2.12.20 והן לבקשתה מיום 3.12.20) בדבר קיומו של הילך שימוע והעדר תגובה מצד המשיב או ב"כ חרף פניות מצד המבוקשת והחשש הנלווה לכך לסייע הילך (הבקשה המקורי), ניתנה על ידי החלטה שלא במעמד המשיב. אלא שմבוקשת ותגובה ב"כ המשיבים מיום 3.12.20, התברר כי המבוקשת לא פעלה כלל כפי שהיא מצופה שתפעל לפי הדיון, משכך בוטלה ההחלטה מיום 3.12.20. אצין כי הוראות הדיון אינן אפשרות הארכת תנאים שלא במעמד הצדדים וכי ההחלטה שלא ניתנה במעמד הצדדים - בטלה [ראו בהקשר זה - עמ"י 39125-12-17 פרוייד נ' מדינת ישראל, בש"פ 2586/13 אלרואי נ' מדינת ישראל [פורסם ב公报] (24.4.13); בש"פ 7797/99 כרים נ' מדינת ישראל [פורסם ב公报] (9.11.22); ב"ש 37/86 דרעי נ' מדינת ישראל, פ"ד מ(1) 393 (1986)].

21. שלישי, כפי שציינתי בהחלטה מיום 7.12.20 בבקשת המבוקשת, כפי שהוגשו, העמידו את בית המשפט בפני עובדה מוגמרת, שכן לא נותר זמן לקביעת מועד דיון במעמד הצדדים ומתן ההחלטה לגופה של בקשה. בעניין זה הפנה ב"כ המשיב, בצדק, להחלטה שניתנה בע"פ 5758/11 פלוני נגד מדינת ישראל, וכך נאמר שם על סניגור המגיש בקשה לעיכוב ביצוע רצוי עונש מסר ברגע האחרון:

"אכן, הערעור הוגש תוך המועד הקבוע בדיון. ברם, אין כל הסבר מדוע הבקשה לעיכוב ביצוע והערעור הוגשו יומם אחד לפני מועד ההתייצבויות. **הגשנה של בקשה לעיכוב ביצוע ברגע האחרון, כפי שנעשה במקרה דנא, חותרת, כך נראה, להעמיד את בית המשפט בפני עובדה מוגמרת, שכן לא נותר די זמן לקבוע דיון בבקשתה.** במלים אחרות, **הציפייה של הסניגור הפועל בדרך הנזכרת היא, כאמור, שבית המשפט ייאלץ, בלית ברירה, להיעתר לבקשתה ללא דיון כך ששולחו יקבל ארכה נוספת להתייצבויות, ولو עד לדין שייקבע.**

התנהלות כזו מצד סניגור אינה מקובלית עלי. ראוי שאוותם סניגורים הפועלים בדרך הנזכרת ישנו את דרך פועלתם, ולמצער יפלוço כך רק לאחר שיסבירו ללקוח את הסיכון" (הדגשות שלי - ב.א.).

כפי שכך מצופה מסניגור, כך מצופה יותר מהמבקר.

22. עוד בהקשר זה רأיתי להוסיף ולהזכיר כי בהילך זה, שלב החשדות, הטלת תנאים מגבלים הפוגעים בזכויות יסוד של חדש, צריך שייעשו בהקפדה מלאה של זכויות חדשנים כפי שנקבעו בדיון. כפי שהאינטרס הציבורי מחיב הטלת תנאים מגבלים על חדשנים, כך האינטרס הציבורי מחיב כבוד ועמידה מודקדים על זכויות חדשנים. חריגה מהדין פוגעת ממלוא באיזון הנדרש ובאינטרס הציבורי הטמון בשמירה על זכויות חדשנים.

23. רביעית, וכעת גם לגוף של טענות המבוקשת בדבר הצורך להרחיקתו של המשיב ממקום עבודתו במד"א: אכן עיון בחומר הראיות שהוגש במהלך הדיון והאמור בכתב החשדות מעלה חשד סביר ברף ובעצמה

הנדרשים להטלת מגבלות. העבירות בהן חשוד המשיב מקיים חשש לביצוע עבירות דומות. מדובר בעבירות חמורות שאין להקל בהן ראש. עם זאת, הדרך הנכונה להתמודד עם החשש האמור והמסוכנות הנטענת על ידי המבוקשת הייתה על דרך הגשת כתוב אישום ובקשה מתאימה בצדיה במהלך ימי המשפט. המבוקשת בחרה אחרת במקורה זהה: שחרור המשיב בתנאים. גם מאז השחרור ובחולף 45 הימים, טרם הוגש כתוב אישום, בין אם על דרך פטור מידע ושימוש לפי הוראת סעיף 60א (ה) לחסד"פ, בין אם על דרך קיום השימוש במהלך 45 הימים שהלפו מאז השחרור ובין אם על דרך הגשת בקשה רואה ויזמן המשיב לדין בתוך תקופת תנאי ההרחקה ממש"א. משכך, לטעמי, אין לה לבקשת אלא להlain על עצמה.

24. חמישית, כפי שצוין לעיל, בעת שחרור המשיב, המבוקשת ערכה הבינה בין חזרתו של המשיב למ"א ובין איסור העיסוק בבדיקות קורונה ולא כרכה את חזרתו למקום העבודה לאיסור העיסוק. התקופה שהتابקשה ביחס לשני התנאים המגבילים הייתה שונה. בהחלטת השחרור נקבעו מועדים שונים ביחס לאיסור העיסוק וממועד חזרתו של המשיב למ"א. המבוקשת לא הגישה על כך עrrה. במהלך הדיוון נטען על ידי נציגי המבוקשת כי ההחלטה שיש לכרוך בין איסור העיסוק לבין מועד חזרתו של המשיב למקום העבודה, היא בעקבות התפתחות חריגתית שאירעה לאחר שחרור המשיב ממעצר. כן נטען כי במועד שחרורו לא נערכה הבדיקה כאמור מאחר שהחקירה הייתה עדין בתחילת. אין בידי לקבל טענה זו. עיקרי הריאות שהוצגו לפני הودעות שסומנו 8-1 וכנ מסמך שסומן 9) הן תוכרי ראיות שהתקבלו טרם שחרור המשיב ממעצר. ההודעות האמורות נגבו מהמעורבים השונים במהלך ימי מעצרו של המשיב, אך שרוב הריאות שבבסיס כתוב החשדות, ולמצער אלו שהוצגו בפני, היו אצל המבוקשת עוד במועד השחרור.

25. ששית, כידוע, הרחקתו של חשוד, העומדת לו עדין חזקת החפות, ממקום עבודתו פוגעת בזכותו לחופש העיסוק. בית המשפט העליון, בהקשר של מניעת עיסוק אגב חשד לביצוע עבירות פליליות (לאחר הגשת כתוב אישום) התייחס לחריגותה של הפעלת סמכות שיפוטית הבאה להגביל חירותו של אדם להמשיך ולעסוק בעיסוקו, בהקשר של סעיף 48(א)(10) לחוק המעצרים:

התנאת שחרור בערובה באיסור המשך עיסוק אינה נקבעת - ואינה מתבקשת - כעניין שבשגרה, שכן גם שימוש בסמכות זו אפשר מימושה של זכות ראשונה במעלה, חירותו של אדם, היא מתאפשרת באמצעות פגיעה קשה בחופש העיסוק שלו. במילוי אחריות, על מנת למנוע פגיעה בחירותו של אדם, שעה שעומדת לו חזקת החפות, הכיר המחוקק באפשרות לפגוע בזכות יסוד חוקתית אחרת הננתונה לו, בחופש העיסוק. אין להקל ראש בסמכות זו. העבודה היא אחד מבסיסי חייו של האדם....על בית המשפט לשותן לנגד עינוי בין היתר את הפגיעה הקשה שיש באיסור העיסוק על הנאשם הננהנה מחזקת חופות ועל פרנסתו, את הפגיעה שיכולה להיות בהוראה צזו על משפחות העובדים התלויים בו ואת הנזק שייגרם בגין הוראה שכזו לעסקו. כן עליו להעיר אם הlein ימשך זמן רב, באופן המשליך במישרין גם על מנת התקופה לגביה יכול איסור העיסוק, ולבחן האם בנסיבות אלה מדובר באמצעי מידתי. אל מול אלה עליו לשקל את הסכנה שעוללה להיות טמונה בהמשך עיסוקו זה לבטחן הציבור או את הקלה שתהא בכך בעבורו לשוב ולבצע את העבירה, ואת הפגיעה באינטרס הציבורי שעוללה להיגרם עם ביצוע עבירות נוספות" (בש"פ 6817/07 מדינת ישראל

נ' יוסף (בן נסים) סיטבן ואח' [פורסם בנבז] (31.10.07), בפסקה 29 ובפסקה 30(ב".).

26. נוכח האמור בפסקה שהובאה לעיל והאיון הנדרש בין האינטראס הציבור הטעון בחשש להישנות עבירות דומות לבין זכויותו של המשיב, ובנסיבות שנוצרו, הרי שאני סבור כי די בתנאי המגביל הקיים - איסור עיסוק בבדיקות קורונה- שהינו קונקרטי אך מודוד ומדויק על מנת להשיג את האינטראס הציבור הטעון בחששה של המבקרת. בעניין זה הוכרר במהלך הדיון כי מקום עובdotו של המשיב אכן נמצאו באותו מקום בו נמצא צוות מד"א העוסק בנושא הקורונה. המבקרת לא חקרה על נתון זה. עוד אפנה בהקשר זה למכתב ולתזכיר העיסוק של המשיב כפי שהומצאו לתיק בית המשפט. משכך יש לראות בנסיבות אלה נתונים שיש בהם כדי להפחית במידה מה את החשש לביצוע עבירות דומות.

27. סיכומו של דבר: נוכח כל האמור לעיל, איןני סבור שיש אפשרות לפי הדיון להאריך תנאי שפקע או להורות על חידושו. בבחינת מעלה מן הנדרש, ובאיון הנדרש בין זכויות המשיב, מחד, והאינטראס הציבור, מאידך, ומשעה שלא הוגש כתוב אישום כנגד המשיב בחולוף 45 ימים מאז שוחרר המשיב, הרי שדי באיסור העיסוק הקונקרטי הקיים לעסוק בבדיקות קורונה כדי להשיג במקרה זה את תכלית ההרחקה והאינטראס הציבור הטעון במגבלת זו.

28. התוצאה היא שאני דוחה את הבקשה המקורית והבקשה לעיון חוזר.

29. המזכירות תשלח העתק החלטה לצדים.

30. ניתן לקבל את חומר הראיות שהוגש באמצעות המזכירות.

ניתנה היום, ה' טבת תשפ"א, 20 דצמבר 2020, בהעדך
הצדדים.